

*Jolanta Rosłon**
*Daniel Ciupiński***

INWESTYCJE OSÓB INDYWIDUALNYCH NA PRZYKŁADZIE STUDENTÓW UNIWERSYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE

**INVESTMENTS IN CASE OF INDIVIDUAL STUDENTS
UNIVERSITY OF WARMIA AND MAZURY IN OLSZTYN**

Wprowadzenie

Każda osoba dysponująca nadwyżką środków finansowych dąży do ich jak najefektywniejszego zainwestowania. Wiąże się to z koniecznością przygotowania strategii inwestycyjnej, która polega na zidentyfikowaniu potrzeb i możliwości inwestycyjnych, jak również określeniu celów oraz sposobów ich realizacji. Strategia inwestycyjna pozwala uzyskać odpowiedzi na następujące pytania:

- Dlaczego inwestuję? Cel inwestycji będzie rzutował między innymi na ich rozmiary, horyzont czasowy i wybór rodzaju rynku.
- W co inwestować? To pytanie obejmuje kierunki inwestowania (inwestycje w akcje, przedmioty kolekcjonerskie, dzieła sztuki, złoto, nieruchomości, obligacje, itp.) i sprecyzowanie konkretnego „obiektu inwestycyjnego”.
- Jaką kwotę środków pieniężnych mogę zainwestować?
- Ile mogę stracić?
- Ile czasu (np. w tygodniu, miesiącu) jestem w stanie poświęcić na dokonywanie analiz swoich inwestycji?
- Jaki jest stan mojej wiedzy ekonomicznej? Co wiem o zasadach inwestowania, funkcjonowaniu rynków: pieniężnego, walutowego i kapitałowego, rodzajach instrumentów finansowych, itp.?
- Jakie jest moje podejście, indywidualna skłonność do ryzyka?

W programach kształcenia studentów kierunku zarządzanie, zagadnienia związane z inwestowaniem są uwzględniane na różnych poziomach nauczania. Uzasadnionym

* dr, Wydział Nauk Ekonomicznych, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie.

** mgr, Wydział Nauk Ekonomicznych, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie.

zatem i interesującym, z punktu widzenia poznawczego, wydawało się podjęcie badań dotyczących poziomu wiedzy i aktywności inwestycyjnej studentów wydziału nauk ekonomicznych. Badaniem objęto 63 studentów drugiego roku magisterskich studiów uzupełniających Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Byli to studenci studiów niestacjonarnych na kierunku zarządzanie o specjalności zarządzanie inwestycjami i nieruchomościami. Narzędziem badawczym były kwestionariusz ankietowy zawierający pytania zamknięte (z jedną i wieloma odpowiedziami) i półotwarte oraz część metryczkowa, która pozwoliła na poznanie cech społeczno-demograficznych respondentów. Dzięki badaniu pilotażowemu „przetestowano” poprawność skonstruowanego kwestionariusza i ustalono przybliżony czas trwania badania ankietowego. Ankietyzację przeprowadzono w maju 2012 roku. Badania ankietowe były anonimowe, kwestionariusze rozprowadzono bezpośrednio w środowisku studenckim. Uzyskany materiał badawczy poddano weryfikacji merytorycznej.

1. Pojęcie, cechy i ryzyko inwestycji

Definicje inwestycji prezentowane w literaturze przedmiotu świadczą o różnym sposobie ujmowania tego pojęcia. W myśl najbardziej ogólnego podejścia, inwestycję można określić jako „bieżące wyrzeczenie się konsumpcji w celu osiągnięcia przyszłych niepewnych korzyści”¹. Przedstawiona definicja oznacza, że²:

- inwestor dokonuje podziału swoich środków finansowych na część przeznaczoną na cele konsumpcyjne i inwestycyjne, przy czym zwiększenie środków na konsumpcję oznacza zmniejszenie oszczędności lokowanych w postaci inwestycji i odwrotnie,
- efekt inwestowania pojawia się w bliższej lub dalszej przyszłości, zależnie od tego, jaki jest horyzont czasowy inwestycji,
- wynik inwestycji jest niepewny, co oznacza, że prawie każda inwestycja jest obciążona ryzykiem.

Henryk Walica³ przez inwestycję rozumie „wydatkowanie środków w celu pozyskania określonych obiektów, papierów wartościowych bądź dóbr niematerialnych służących realizacji procesów gospodarczych, a pozwalających na odzyskanie kapitału oraz czerpanie dodatkowych korzyści w przyszłości, co jednakże obciążone jest znacznym ryzykiem”.

W świetle art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy o rachunkowości,⁴ inwestycje to aktywa posiadane przez jednostkę w celu osiągnięcia z nich korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów, uzyskania przychodów w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również

¹ W. Rogowski, *Rachunek efektywności przedsięwzięć inwestycyjnych*, Kraków 2004, s. 12.

² K. Jajuga, *Wprowadzenie do inwestycji finansowych. Depozyty i instrumenty rynku pieniężnego*, Warszawa 2009, s. 5.

³ H. Walica, *Zarządzanie strategiczne i polityka inwestycyjna przedsiębiorstwa. Metodyka opracowania projektów inwestycyjnych oraz ich realizacja*, Katowice 1999, s. 35.

⁴ Dodatek nr 8 do „Zeszytów Metodycznych Rachunkowości” nr 9, 1.05.2011, www.sggk.gofin.pl (dostęp: 31.08.2012).

z transakcji handlowej. Do inwestycji można zaliczyć m.in. papiery wartościowe, obligacje, lokaty terminowe, również nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne, które nie są wykorzystywane przez jednostkę do produkcji, sprzedaży produktów, czy też świadczenia usług, ale zostały przez nią pozyskane w celu osiągnięcia korzyści, o których mowa wyżej. W przypadku aktywów inwestycyjnych spodziewane korzyści można jednoznacznie przypisać do konkretnego składnika aktywów, np. dokładnie wiadomo jakie korzyści można odnieść z terminowej lokaty bankowej lub osiągnąć z wynajmu nieruchomości.

Z inwestowaniem nieodłącznie wiąże się ryzyko. Ryzykiem inwestowania nazywa się sytuację, w której przychody z danej inwestycji nie są z absolutną pewnością przesądzone, niemniej można określić zestaw alternatywnych wielkości tych przychodów oraz odpowiadające im prawdopodobieństwo ich uzyskania. Zdaniem Vijay Joga i Cezarego Suszyńskiego „przedsięwzięcie inwestycyjne obarczone ryzykiem to takie, dla którego znany jest jedynie pewien rozkład spodziewanych przychodów. Może być on oszacowany na bazie obiektywnie lub subiektywnie określonego prawdopodobieństwa”⁵. W gospodarce finansowej ryzyko zależne jest od podejmowanych działań. W przypadku lokowania środków finansowych w pożyczkach na określony termin i procent, istnieje ryzyko niewypłacalności dłużnika, co bezpośrednio wiąże się z zagrożeniem wielkości spodziewanego dochodu w postaci odsetek czy odzyskania ulokowanego kapitału. W sytuacji lokat na rynku akcji ryzykiem objęty jest spodziewany dochód zarówno pochodzący z wypłacanej przez przedsiębiorstwo dywidendy, jak i ze wzrostu ceny rynkowej waloru⁶. Poziom ryzyka jest funkcją ilości i jakości posiadanych informacji oraz terminu, którego dotyczą decyzje. Wraz z upływem czasu maleje oczekiwana wartość stopy dochodu, rośnie natomiast prawdopodobieństwo, że osiągnięta stopa zwrotu będzie znacznie odbiegać od wartości oczekiwanej (ryzyko w miarę upływu czasu jest coraz większe)⁷. Do najważniejszych rodzajów ryzyka należą⁸:

- ryzyko stopy procentowej – zmiany stóp procentowych wpływają na wahania poziomu dochodów uczestników rynku i niestabilność wartości instrumentów finansowych opartych na stopie procentowej,
- ryzyko walutowe – zmiany kursów walut są przyczyną tego, że stopy zwrotu wyrażone w dwóch różnych walutach są odmienne,
- ryzyko siły nabywczej – związane ze zjawiskiem inflacji,
- ryzyko polityczne – powstające w efekcie decyzji władz rządzących mających duży wpływ na sytuację podmiotów gospodarczych,
- ryzyko niedotrzymania warunków – wynika z faktu niedotrzymania warunków umowy przez emitenta określonego instrumentu finansowego,
- ryzyko płynności – pojawia się wtedy, gdy występują trudności ze sprzedażą instrumentu finansowego w krótkim okresie po oczekiwanej przez inwestora cenie,

⁵ J. Penc, *Leksykon biznesu. Słownik angielsko-polski*, Warszawa 1997, s. 143.

⁶ E. Cyrson, *Kompendium wiedzy o gospodarce*, Warszawa–Poznań 1997, s. 283.

⁷ W. Tarczyński, M. Mojsiewicz, *Zarządzanie ryzykiem*, Warszawa 2001, s. 13.

⁸ K. Jajuga, T. Jajuga, *Inwestycje. Instrumenty finansowe. Aktywa niefinansowe. Ryzyko finansowe. Inżynieria finansowa*, Warszawa 2011, s. 179–181, 358–364.

- ryzyko biznesu – występuje w przypadku zakupu instrumentów finansowych, których dochód zależy od wyników osiągniętych przez podmiot emitujący te instrumenty.

Na ryzyko towarzyszące inwestycjom wpływa także ich płynność. Płynność inwestycji to możliwość zamiany w krótkim okresie przedmiotu inwestycji na gotówkę po oczekiwanej cenie. Jest to istotne szczególnie wówczas, gdy istnieje konieczność niespodziewanego wydatku, a w związku z tym sprzedaży przedmiotu inwestycji. Instrumenty finansowe, które nie są szybko zbywalne, tzn. dla których nie ma zorganizowanego obrotu, mają dużo mniejszą płynność w porównaniu z instrumentami zbywalnymi. Inwestycje bardziej płynne charakteryzują się zwykle niższą stopą dochodu⁹.

Ze względu na stosunek osób inwestujących do ryzyka, wyróżnia się kilka profili inwestorów:

- agresywny (osoby oczekujące wysokich stóp zwrotu z inwestycji, akceptujące jednocześnie wysoki poziom ryzyka),
- dynamiczny (osoby nastawione na osiąganie wysokich dochodów przy podwyższonym ryzyku, są w stanie stracić nawet 20% swojego kapitału),
- zrównoważony (inwestorzy „gotowi na umiarkowane ryzyko”),
- bezpieczny (osoby tolerujące minimalne ryzyko, ceniące bezpieczeństwo inwestycji),
- konserwatywny (inwestorzy nie akceptujący ryzyka, wybierający lokaty bankowe, zakup obligacji i bonów skarbowych).¹⁰

Stopień akceptowalnego ryzyka uzależniony jest między innymi od wieku inwestora. W cyklu życia inwestora można wyodrębnić trzy zasadnicze fazy:

- akumulacji (wiek inwestora: 25–45 lat, długi horyzont inwestycyjny i relatywnie niska wartość majątku inwestora, inwestor lokuje środki finansowe w instrumenty o dużym ryzyku i wysokiej stopie dochodu),
- konsolidacji (wiek inwestora: 46–65 lat, horyzont inwestycyjny krótszy niż w fazie akumulacji, strategia inwestycyjna oparta jest na instrumentach o niskim ryzyku i stabilnych stopach zwrotu, np. lokaty bankowe, obligacje, fundusze mieszane, itp.),
- wydatków i darowizn (wiek inwestora: powyżej 65 lat, w celu utrzymania dotychczasowego standardu życia inwestor pokrywa bieżące wydatki ze środków skumulowanych we wcześniejszych cyklach)¹¹.

2. Charakterystyka próby badawczej

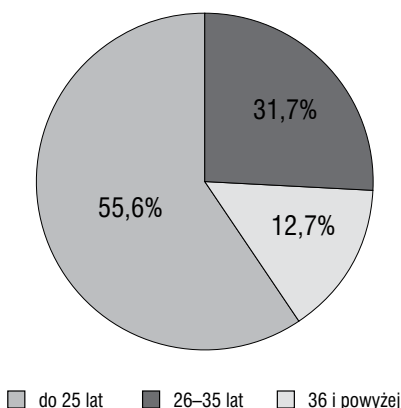
Wśród ankietowanych nieznacznie przeważały kobiety (52,4%). Najlicniejszą grupę tworzyły osoby do 25. roku życia (55,6%). Respondenci w wieku 26–35 lat stanowili 31,7% próby badawczej. W najstarszej grupie wiekowej (36 lat i więcej) znalazło się ośmiu studentów (12,7%).

⁹ K. Jajuga, *Wprowadzenie do inwestycji finansowych. Depozyty i instrumenty rynku pieniężnego*, Warszawa 2009, s. 21.

¹⁰ M. Lipiński, *Finanse osobiste*, Gliwice 2008, s. 251.

¹¹ F. Reilly, *Analiza inwestycji i zarządzania portfelem*, Warszawa 2009, s. 69–70.

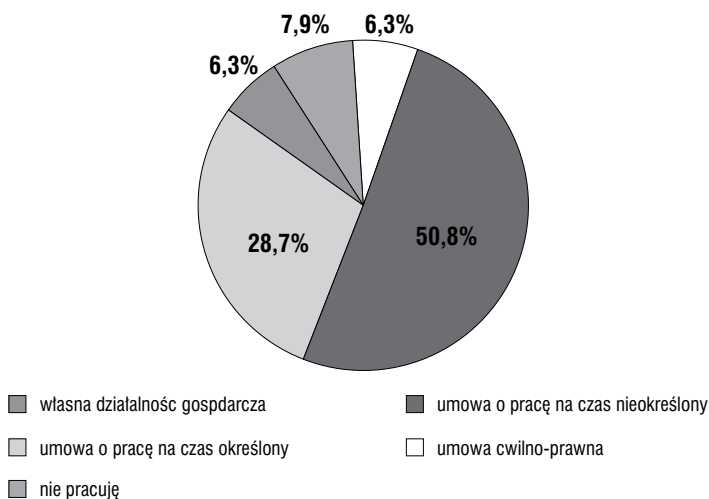
Rysunek 1
Struktura wiekowa ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Wśród badanych największy odsetek stanowiły osoby zatrudnione na umowę na czas nieokreślony (50,8%). Umowę na czas określony posiadało 28,7% ankietowanych, zaś działalność gospodarczą prowadziło 6,3% respondentów. Pięć osób (7,9%) nie pracowało zawodowo.

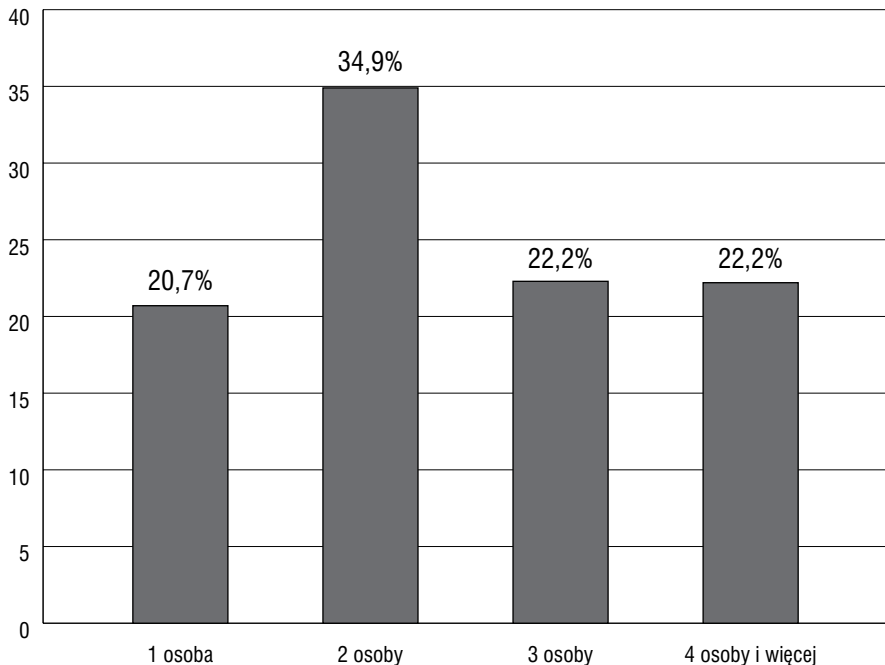
Rysunek 2
Status zawodowy respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Najliczniejszą grupą badanych były osoby pozostające w związku małżeńskim, nie posiadające dzieci (34,9%). Osoby samotne stanowiły 20,7% próby badawczej.

Rysunek 3
Liczba osób w gospodarstwie domowym

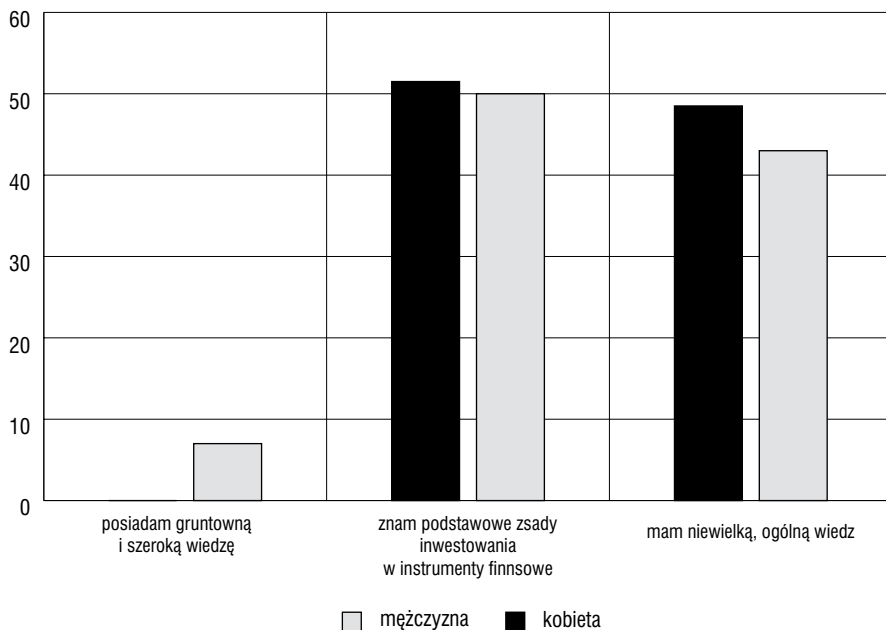
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Prawie 43% respondentów mieszkało w małych miastach do 50 tys. mieszkańców, 33,3% w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców, natomiast 23,8% próby badawczej to osoby mieszkające na wsi.

3. Wiedza i aktywność inwestycyjna badanych

Respondenci zostali poproszeni o dokonanie oceny poziomu posiadanej wiedzy inwestycyjnej. Większość z nich (51%) stwierdziła, że zna podstawowe zasady inwestowania na rynku pieniężnym, walutowym i kapitałowym. Wiedzę zdobyli głównie w toku studiów. Innymi źródłami pozyskiwania informacji na temat inwestowania były: serwisy internetowe (np. bankier.pl, parkiet.com, money.pl, itp.), gazety, fachowe czasopisma (np. „Parkiet”, „Forbes”, „Gazeta Prawna”, itp.) oraz programy telewizyjne.

Rysunek 4
Poziom wiedzy inwestycyjnej respondentów

Źródło: wyniki badań ankietowych.

Stosunkowo wysoki (46%) był odsetek badanych, którzy uznali, że posiadają niewielką, jedynie ogólną wiedzę na temat inwestowania. Rozkład odpowiedzi przedstawiał się podobnie wśród kobiet i mężczyzn (odpowiednio: 48% i 43%). Zaledwie 7% ankietowanych (wyłącznie mężczyźni) wysoko oceniło poziom swojej wiedzy inwestycyjnej ("ekspert").

Respondenci zapytani zostali również o znajomość instrumentów finansowych. Wszystkie spośród ankietowanych osób wskazały na konto oszczędnościowe, rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy i bankową lokatę terminową. Około 73% respondentów znało takie instrumenty finansowe, jak: jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym lub certyfikaty inwestycyjne. Prawie 63,5% badanych wymieniło akcje, 50,8% inwestycje forexowe, a 49,2% obligacje. Najmniejszy był odsetek osób wykazujących się znajomością istoty instrumentów pochodnych.

Najliczniejsza grupa badanych (39,7%) oceniła poziom swojego doświadczenia w inwestowaniu jako „średni”. Nieco ponad 38% ankietowanych określiło je jako „niewielkie”. Tylko 6,3% studentów uznało swoje doświadczenie za „duże” (w tym: 1 kobieta i 3 mężczyźni). Niemalże 15,9% pytanych nie zadeklarowało żadnego doświadczenia w tym względzie.

Tabela 1
Zakres inwestowania w wybrane instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe	Razem (N)	5*		4*		3*		2*		1*	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Konto oszczędnościowe, ROR	63	23	37	27	43	11	17	2	3	0	0
Lokaty terminowe	58	11	19	14	24	20	34	12	21	1	2
Jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym	46	1	2	6	13	22	48	12	26	5	11
Akcje	40	0	0	5	13	19	48	9	23	7	18
Obligacje	31	4	13	5	16	14	45	8	26	0	0
Waluty	32	5	16	6	19	10	31	7	22	4	13
Inwestycje alternatywne	29	5	17	9	31	10	34	3	10	2	7
Nieruchomości	5	1	20	2	40	1	20	1	20	0	0

*gdzie: 5 oznacza zakres bardzo duży, 4 – duży, 3 – średni, 2 – mały, 1 – bardzo mały
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Z danych zamieszczonych w tabeli wynika, iż każdy z respondentów posiadał rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy lub konto oszczędnościowe (bądź korzystał z obu form lokowania oszczędności). Dużą popularnością wśród ankietowanych cieszyły się również lokaty terminowe (92,1%). Na kolejnych miejscach uplasowały się: fundusze inwestycyjne (73%), akcje (63,5%), waluty (50,8%) i obligacje (49,2%). Pięć osób (7,9%) poczyniło inwestycje na rynku nieruchomości. Inwestycje w papiery wartościowe dokonywane były zwykle samodzielnie przez ankietowanych (własne rachunki inwestycyjne). W mniejszym stopniu wykorzystywano fundusze inwestycyjne (zrównoważone i akcyjne). Mężczyźni w większym zakresie niż kobiety inwestowali środki w ryzykowne instrumenty finansowe.

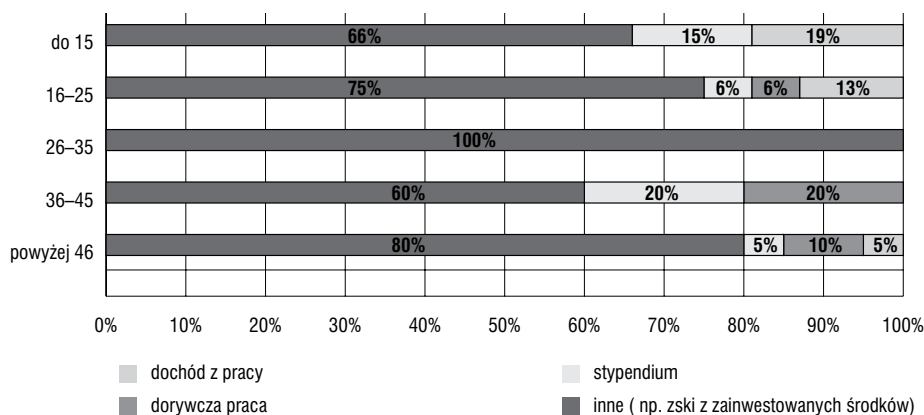
Respondenci podejmując decyzje inwestycyjne kierowali się głównie wynikami własnych analiz oraz intuicją. Może to świadczyć o docenianiu przez nich swoich umiejętności, wiedzy, wycucia, jak również chęci poszukiwania indywidualnej strategii inwestycyjnej zapewniającej sukces w przyszłości. Znacznie mniejszy wpływ na decyzje inwestycyjne miały rekomendacje domów maklerskich czy wskazówki znajomych.

Wśród celów inwestycyjnych ankietowani najczęściej wymieniali gromadzenie środków finansowych na zakup inwestycyjny (38,1%) oraz długoterminowe sukcesywne uzyskiwanie dochodów z myślą o zabezpieczeniu przyszłości (30,2%). Siedmiu studentów (11%) wskazało na zwiększanie wielkości zainwestowanego kapitału, natomiast pięciu (8%) na chęć zdobycia doświadczenia w inwestowaniu.

Respondenci najczęściej lokowali swoje środki na dłuższe okresy (powyżej 3 lat) (35%). W tej grupie inwestorów przeważali mężczyźni. Prawie 24% badanych określiło horyzont inwestycyjny w przedziale 1–3 lata. Inwestorzy lokujący swoje oszczędności na rynku na okres do 1 roku stanowili około 29% próby badawczej. Tylko nieliczne osoby lokowały środki na bardzo krótkie okresy (do tygodnia) bądź stosowały daytrading. Częstą sytuacją było jednak różnicowanie horyzontu inwestycyjnego w zależności od sytuacji na rynku i innych czynników.

Rysunek 5. prezentuje źródła pozyskiwania przez respondentów środków na cele inwestycyjne i ich procentowy udział w strukturze finansowania inwestycji.

Rysunek 5
Finansowanie inwestycji przez ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

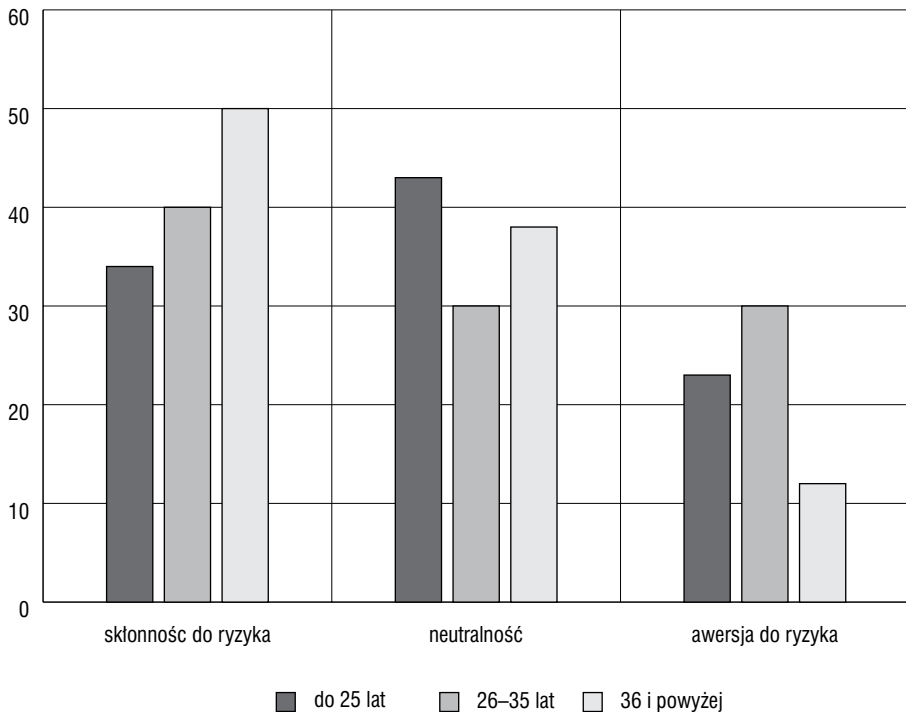
Wynagrodzenia za pracę stanowiły zasadnicze źródło finansowania inwestycji przez ankietowanych. W znacznie mniejszym zakresie badani posiłkowali się środkami z tytułu stypendium (naukowe). Tylko nieliczni pytani reinwestowali wypracowane wcześniej zyski.

Respondenci oceniali również swój stosunek wobec ryzyka (rys. 6).

Prawie 32% badanych to osoby skłonne do podejmowania ryzyka („ryzykanci”). Wśród nich przeważali inwestorzy w wieku 36 lat i starsi, w większości mający już doświadczenie na rynku kapitałowym, znające „tajniki” inwestowania w walory ryzykowne. Były to osoby traktujące ryzyko jako szansę, a nie zagrożenie. Na neutralność wobec ryzyka wskazało 42,8% opiniodawców, głównie osoby młode, do 25. roku życia. Niechęć do podejmowania ryzyka zadeklarowało 15,9% respondentów („asekuranci”). Mężczyźni zdecydowanie częściej niż kobiety byli skłonni do podejmowania ryzykownych przedsięwzięć. Co drugi pytany mężczyzna akceptował wysoki poziom ryzyka, oczekując wysokich stóp zwrotu z inwestycji.

Rysunek 6

Postawy wobec ryzyka w zależności od wieku ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Z przeprowadzonych badań sondażowych wynika, iż ankietowani doceniają wagę edukacji w życiu, pracy zawodowej i aktywności inwestycyjnej. Uznają ją za swego rodzaju inwestycję. Edukacja, jak pisał David Schwartz¹², „pomaga formować [...] umysł, poszerzać horyzonty, przygotowywać do nowych sytuacji i rozwiązywania problemów”, a studenci zdają się rozumieć znaczenie tych, wydawałoby się prostych, ale jakże wymownych słów. Edukację postrzegają jako czynnik rozwoju osobistego, szansę na „lepsze jutro”, a wybór kierunku, specjalności studiów, w szczególności w przypadku starszych studentów, jest w pełni przemyślany.

Wśród zagadnień edukacyjnych cieszących się szczególnym zainteresowaniem badanych należy wymienić: inwestowanie w nieruchomości, psychologię inwestowania, analizę fundamentalną i techniczną, rynek złota i rynek monet. Wielu spośród badanych rozważa możliwość podjęcia studiów podyplomowych, uczestnictwa w kursach, konferencjach związanych z problematyką inwestycyjną.

¹² D. Schwartz, *Magia myślenia na wielką skalę*, Warszawa 2008, s. 292.

Uwagi końcowe

Przeprowadzone badania sondażowe pozwoliły na poznanie poziomu wiedzy i aktywności inwestycyjnej studentów, w tym ich opinii i preferencji przy podejmowaniu decyzji o charakterze inwestycyjnym. Ankietowani znają, choć w różnym stopniu, tradycyjne i alternatywne inwestycje. Środki finansowe lokują głównie w bezpieczne instrumenty finansowe, przy czym więcej mężczyzn niż kobiet deklaruje skłonność do podejmowania ryzykownych przedsięwzięć inwestycyjnych. Praktyka pokazuje jednak, iż „kobiety to znakomite inwestorki, [...] mają większą niż mężczyźni skłonność do realistycznej oceny sytuacji, są bardziej zdyscyplinowane i posiadają wrodzoną ostrożność. A te cechy, obok wiedzy, w największym stopniu pomagają w osiągnięciu sukcesów na rynku finansowym”¹³.

Autorzy zamierzają realizować w przyszłości podobne badania sondażowe, uwzględniając większą i bardziej zróżnicowaną grupę studiujących. Oprócz osób kształcących się na specjalności zarządzanie inwestycjami i nieruchomościami, badaniami zostaną objęci również studenci innych specjalności (zarządzanie zasobami ludzkimi, rynki finansowe, rachunkowość i zarządzanie finansami) oraz innych wydziałów.

BIBLIOGRAFIA

- Cyrson E. 1997.** *Kompendium wiedzy o gospodarce*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Poznań.
 Dodatek nr 8 do „Zeszytów Metodycznych Rachunkowości” 1.05.2011, nr 9, www.sgk.gofin.pl (dostęp: 31.08.2012).
- Grzegórska L. 2011.** *Kobieta na parkiecie*, „Newsweek Polska”, nr 40.
- Jajuga K. 2009.** *Wprowadzenie do inwestycji finansowych. Depozyty i instrumenty rynku pieniężnego*, Komisja Nadzoru Finansowego, Warszawa 2009.
- Jajuga K. 2009.** *Wprowadzenie do inwestycji finansowych. Depozyty i instrumenty rynku pieniężnego*, Komisja Nadzoru Finansowego, Warszawa.
- Jajuga K., Jajuga T. 2011.** *Inwestycje. Instrumenty finansowe. Aktywa niefinansowe. Ryzyko finansowe. Inżynieria finansowa*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Lipiński M. 2008.** *Finanse osobiste*, Helion, Gliwice.
- Penc J. 1997.** *Leksykon biznesu. Słownik angielsko-polski*, Agencja Wydawnicza Placet, Warszawa 1997.
- Reilly F. 2009.** *Analiza inwestycji i zarządzania portfelem*, PWE, Warszawa.
- Rogowski W. 2004.** *Rachunek efektywności przedsięwzięć inwestycyjnych*, Oficyna Ekonomiczna, Kraków.
- Schwartz D. 2008.** *Magia myślenia na wielką skalę*, MT Biznes Sp. z o.o., Warszawa.

¹³ L. Grzegórska, *Kobieta na parkiecie*, „Newsweek Polska” 1.10.2011, nr 40, s. 58–59.

Tarczyński W., Mojsiewicz M. 2001. *Zarządzanie ryzykiem*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa.

Walica H. 1999. *Zarządzanie strategiczne i polityka inwestycyjna przedsiębiorstwa. Metodyka opracowania projektów inwestycyjnych oraz ich realizacja*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice.

STRESZCZENIE

W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań sondażowych przeprowadzonych wśród studentów magisterskich studiów uzupełniających na Wydziale Nauk Ekonomicznych UW-M w Olsztynie. Działania podjęte w toku postępowania badawczego ukierunkowane były głównie na znalezienie odpowiedzi na dwa zasadnicze pytania:

- Jaki jest poziom wiedzy inwestycyjnej studentów?
- Czy ankietowane osoby wykazują aktywność inwestycyjną, a jeśli tak, to jaki jest jej zakres?

Badania dostarczyły także wiedzy na temat przesłanek i celów inwestowania, jak również rodzaju zagadnień edukacyjnych cieszących się największym zainteresowaniem wśród respondentów.

SŁOWA KLUCZOWE: wiedza inwestycyjna, aktywność inwestycyjna, ryzyko, studenci

SUMMARY

This paper presents the results of surveys conducted among M. Sc students supporting the Faculty of Economic Sciences UW-M in Olsztyn. Actions taken in the course of the research were mainly focused on finding answers to two basic questions:

- What is the level of students' investment knowledge?
- Whether the interviewed persons are showing any investment activity and, if so, what is its scope?

The study also provided knowledge about the rationale and purpose of investment, as well as the type of educational subjects which are the most popular among respondents.

KEYWORDS: investment knowledge, investment activity, risk, students